

Sterke verbinding met het water

Sluishuis Amsterdam

Amsterdam lijkt ‘the place to be’ op architectuurgebied. De een na de andere icoon verschijnt er aan de skyline – denk aan Valley in Zuidoost – of op het water. Bij de entree tot Steigereiland ligt Sluishuis als een bouwblok in een baai. Het gebouw opent zich als het ware naar het water toe, er kunnen zelfs boten onder varen. Het bijzondere ontwerp is van het Deense architectuurbureau BIG van Bjarke Ingels in samenwerking met Barcode Architects uit Rotterdam. Sluishuis werd onlangs bekroond tot Woongebouw van het Jaar.

De busjes van stoffeerd-bedrijven, schilders en zoneringsbedrijven staan gebroederlijk geparkeerd langs de weg. De pakken laminaat worden met de lift naar boven getransporteerd. De 442 energieneutrale koop- en huurappartementen worden klaar gemaakt voor hun toekomstige bewoners. Sommigen komen een zoveelste kijkje nemen in hun aanstaande woonplek. Bij de Sluishuisassistent kunnen ze terecht met hun vragen. “Pak gerust een kopje koffie of thee”, klinkt het gastvrij. In de

achtergelegen ruimte kunnen de bewoners plaatsnemen. Daar komen ze hun burens tegen om een praatje te maken. Niemand lijkt echt onder de indruk van het opmerkelijke gebouw waarin ze zich bevinden. Men is het al bijna gewoon, terwijl iemand die voor het eerst kennismaking met het Sluishuis aan de entree tot Steigereiland aan het IJ in Amsterdam bijna van zijn sokken wordt geblazen door de vorm, de lichte gevel in combinatie met veel hout en het overal aanwezige water.

Typisch stedelijk

Het ontwerp van het Sluishuis is van het Deense architectuurbureau BIG en het Rotterdamse Barcode Architects. Oprichter Bjarke Ingels van BIG zegt erover: “Mijn vormende jaren als architect heb ik aan het einde van de 20e eeuw in Nederland doorgebracht. Het voelt als een thuiskomst om nu bij te dragen aan de architectuur van de stad die ik zo lang bewonderd heb. Het Sluishuis is ontworpen als een typisch stedelijk Amsterdams blok, alleen nu drijvend in het IJ, compleet met alle aspecten van het stedelijk leven. Naar de stad knielt het gebouw naar beneden en nodigt het bezoekers uit het dak te beklimmen en te genieten van de panoramische uitzichten op het IJ. Vanuit het water is het Sluishuis omhoog getrokken, waarmee een gigantische opening voor boten is ontstaan. Hierdoor kunnen we het gebouw in varen.”

“We hebben getracht een gebouw te ontwerpen met een verrassend wisselend perspectief en een uniek eigentijds karakter”

1 Bij de entree tot Steigereiland in Amsterdam ligt Sluishuis als een bouwblok in een baai. FOTO Ossip van Duivenbode

Dirk Peters van Barcode Architects, medeverantwoordelijk voor het ontwerp, benadrukt de dynamische uitstraling. “We hebben getracht een gebouw te ontwerpen met een verrassend wisselend perspectief en een uniek eigentijds karakter, dat op een levendige manier de identiteit van de toekomstige bewoners en gebruikers weerspiegelt.”

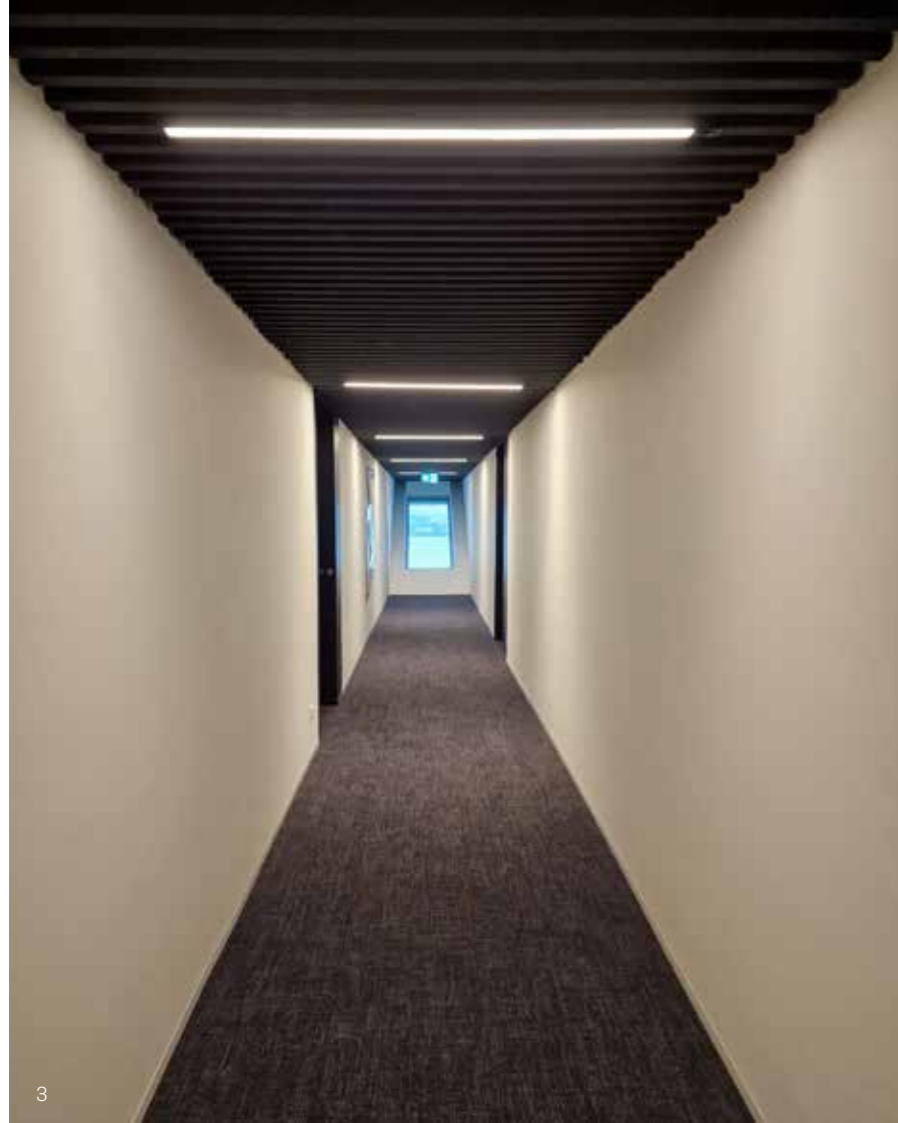
Typologie

De appartementen van Sluishuis zijn gevarieerd qua typologie en werden ontworpen voor verschillende doelgroepen, inkomensniveaus en leeftijdscategorieën. Naast compacte stadsstudio's en watersportappartementen heeft Sluishuis duplex penthouses met zowel een relatie met de binnenhaven als uitzicht over het IJ-meer. Aan het getrapte deel bevinden zich premium appartementen met luxe houten dakterrassen op de zon met uitzicht over IJburg. Extra bijzonder zijn de appartementen aan de onderkant van de uitkraging, met prachtig uitzicht over het IJ én direct op het water.

Uitzicht

Bijna vanuit elk perspectief is het uitzicht spectaculair te noemen. Vanaf het dak waar een wijds uitzicht over het IJ te zien is, vanuit de woningen die vrijwel allemaal in verbinding met het water staan – de appartementen die in de uitkragingen van het gebouw als het ware boven het water hangen, kunnen door een glazen stuk vloer de onderlangs varende boten zien – en vanaf het binnenplein. Dan pas wordt echt duidelijk welke bijzondere vorm het gebouw heeft. Naar boven toelopend in een punt, van onderaan als het ware opengeknipt met uitzicht op het water. Met de trap aan de buitenkant van het gebouw naar boven is een heuse workout, maar levert ook mooie vergezichten op, naar de ene kant op de stadse bouw van Amsterdam, naar de andere kant weer naar het IJ. Ook van een afstand is vanuit elke hoek een andere beeld van het gebouw te krijgen, of je nu op de dijk, snelweg of brug bent, of vanaf de steigers aan het water of vanuit de lucht, het geeft iedere keer een verrassende kijk op het gebouw.

2 Architect Bjarke Ingels: “Het Sluishuis is ontworpen als een typisch stedelijk Amsterdams blok, alleen nu drijvend in het IJ, compleet met alle aspecten van het stedelijk leven.” FOTO Ossip van Duivenbode

3 Vanwege esthetische en akoestische eisen heeft de architect in de gangen gekozen voor het HeartFelt-plafondsysteem.

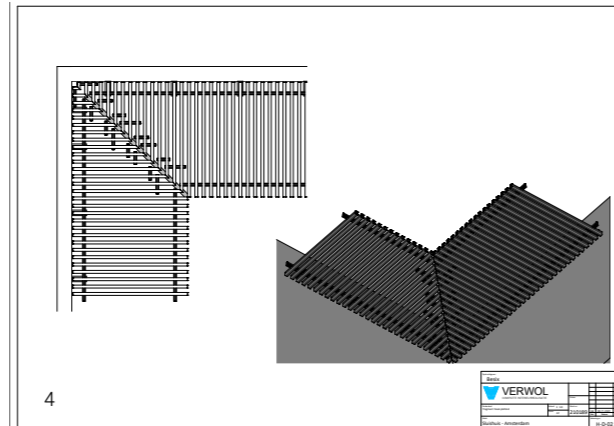
Duurzaamheid

De duurzaamheid van Sluishuis vormt een integraal deel van het project. Met een energieprestatiecoëfficiënt (EPC) van 0.00, wekt het gebouw meer energie op dan het verbruikt. De verwarmingsbehoefte van het gebouw is geminimaliseerd door het combineren van uitstekende isolatietechnieken, driedubbele beglazing, warmteterugwinning op de ventilatiesystemen en het afvalwater. Het energieverbruik wordt verder verlaagd door toepassing van een Warmte Koude Opslag-systeem (WKO) in de bodem voor warmte en koeling in combinatie met stadsverwarming om piekmomenten op te vangen. Het resterende energieverbruik voor verwarming, warmtepompen, ventilatie en led-verlichting wordt volledig gecompenseerd door ongeveer 2.200 m² zonnepanelen, waaraan een volledig drijvend eiland naast het project gewijd is. Bij het ontwikkelen van Sluishuis is veel aandacht besteed aan de groenvoorziening en wateropvang. Aan de voorzijde, zijkanten en in de binnenhaven bevinden zich tuinen met lokale plantensoorten. Het groen loopt over de dakterrassen naar boven in geïntegreerde plantenbakken.

Esthetisch

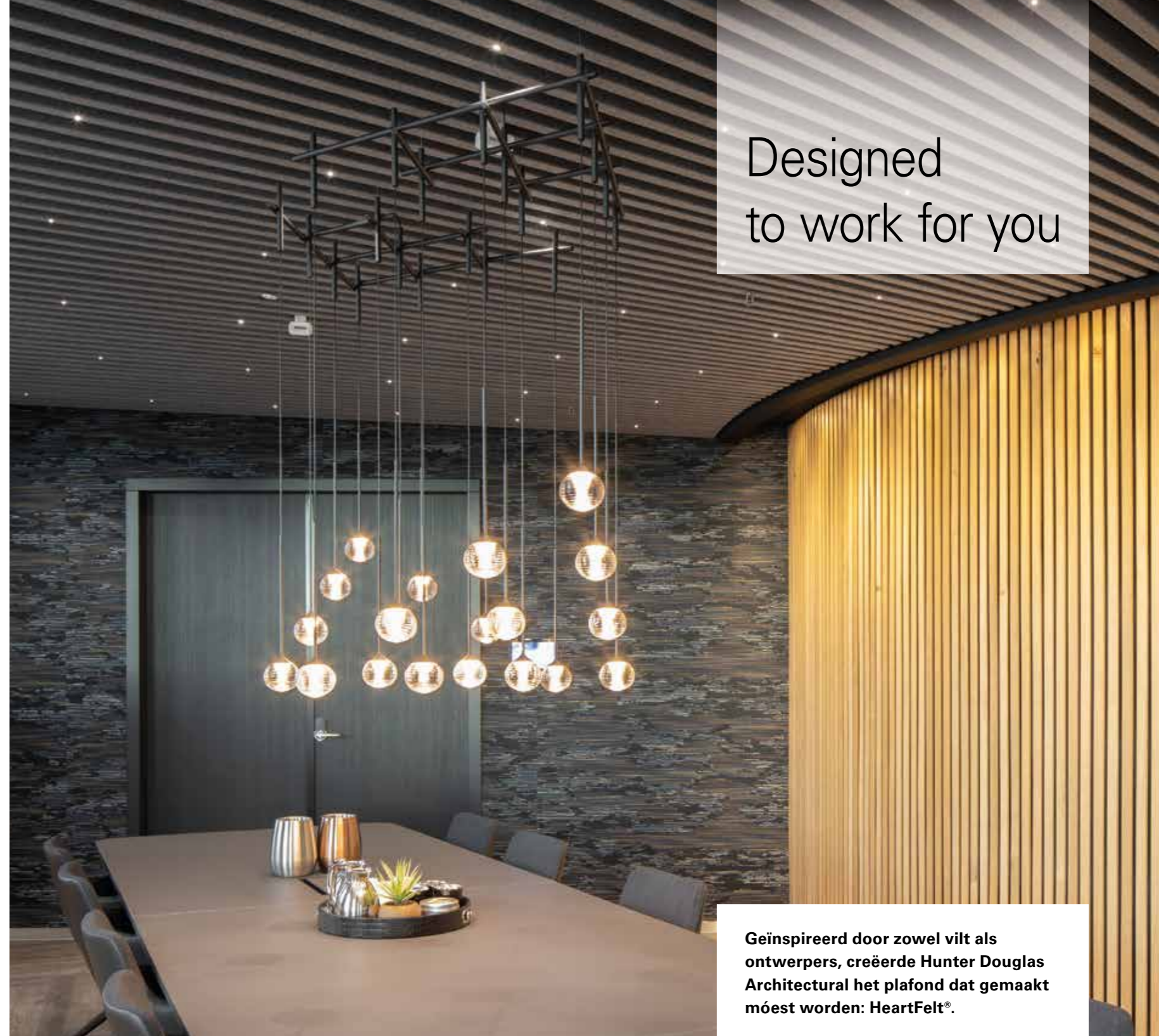
Achter een van de toegangsdeuren van het woongebouw staat de pakketjes langs de muur opgesteld, in afwachting

4 De uitwerking van de hoeken op tekening...
5 ...en in de praktijk. TEKENING Verwol

dat ze worden opgehaald. Verder door zijn de liften die vanaf de begane grond naar de tiende verdieping, daar waar de duplex penthouses gesitueerd zijn. In de gangen ligt een dik tapijt op de vloer. Aan het plafond viltten lamellen. Er heerst een weldadige rust in de gangen. “Vanwege esthetische en akoestische eisen heeft de architect gekozen voor het HeartFelt-systeem van Hunter Douglas Architectural”, legt Aad Blaauw uit. De werkvoorbereider van Verwol voegt er aan toe: “Ook gelet op het onderhoud heeft de architect voor dit systeem gekozen. Wij hebben vooraf een proefplafond gemaakt om zo de definitieve modulmaat te kunnen bepalen en om de inpassing van de installaties af te stemmen. De definitieve opgave van de kleur – mat zwart – is op advies van de architect bepaald.” De gang loopt door en buigt af naar links. Hierin lag de grootste uitdaging voor het afbouwbedrijf uit Opmeer,

Designed to work for you

Geïnspireerd door zowel vilt als ontwerpers, creëerde Hunter Douglas Architectural het plafond dat gemaakt móest worden: HeartFelt®.

HeartFelt® Een modulair viltten plafond-systeem met een ongekende akoestiek en een unieke uitstraling. Een oog- en oorstrelend design waarbij duurzaamheid centraal staat.

HeartFelt® is verkrijgbaar in lineaire panelen, ronde panelen, Baffles en Origami.

Hunter Douglas Architectural Nederland
Tel. (010) 496 22 22
info@hunterdouglas.nl - www.hunterdouglas.nl

© Geregistreerd handelsmerk van Hunter Douglas - een HunterDouglas® product.
© Copyright Hunter Douglas 2022.

HunterDouglas Architectural

6

vertelt Blaauw. “De uitdaging was vooral de exacte uitwerking van de hoeken en het uitlijnen van alle lamellen. Voor het inpassen van de armaturen hebben we in samenwerking met de installateur een oplossing bedacht.”

Exacte maat

Alle tien verdiepingen zijn vooraf ingemeten, benadrukt Blaauw. “Nadat we de inmetingen nog een keer hebben gecontroleerd, zijn de lamellen op de exacte maat besteld. We hoefden hierdoor in het werk praktisch niets pas te maken. Bijkomend voordeel was dat hierdoor de afvalstroom beperkt is gebleven.”

Voor de montage heeft Verwol een draagsysteem van Hunter Douglas toegepast. Blaauw: “Dit bestaat uit de standaard lamelldragers van Hunter Douglas met de voorgeschreven moduulmaat van 100 mm. Vanwege de beperkte montagevrijheid zijn de profielen aan de bouwkundige wanden gemonteerd met behulp van zwart gecoate hoekankers. Er was ook een beperkte mogelijkheid om de afhangingsprofielen naar het bouwkundig plafond te voorzien door kabelgoten en luchtkanalen in het midden van de gangen.” ■

Bouwpartners

Opdrachtgever: **Gemeente Amsterdam**
Architect: **Bjarke Ingels Group (BIG), Kopenhagen; Barcode Architects, Rotterdam**
Aannemer: **BESIX Nederland, Dordrecht, VORM, Rotterdam**
Fabrikant plafonds (gangen): **Hunter Douglas Architectural**
Montage plafonds (gangen): **Verwol, Opmeer**

6 Sluishuis werd uitgeroepen tot Woongebouw van het Jaar 2022. FOTO Ossip van Duivenbode

Prijzen

Sluishuis heeft nationale en internationale prijzen behaald. Zo is het gebouw tijdens de International Property Awards in Londen uitgeroepen tot ‘Best European Architecture for Multiple Residence 2022’. En ook in eigen land viel het project in de prijzen, want tijdens de uitreiking van de Architectenweb Awards 2022 werd Sluishuis uitgeroepen tot Woongebouw van het Jaar 2022. In het juryrapport valt het volgende oordeel te lezen: ‘Het Sluishuis is een woongebouw waar je naar binnen kunt varen en de hele buurt een duik komt nemen. De jury vindt het een slimme keuze om het kenmerkende Amsterdamse bouwblok als uitgangspunt te nemen en dit te vervormen naar de plek. Op die manier ontstaat een relatie met zowel de woonwijken van de historische stad, als de locatie van het Sluishuis. De snede in het blok laat water toe in het binnengebied, kabbelend tegen de houten trappen en steigers. Het viel de jury tijdens het bezoek op dat op dit binnenplein een grote levendigheid heerste. De publieke ruimte die het project aan het stadsdeel toevoegt, ook met het steigerlandschap aan de buitenzijde van het blok, is een grote troef, al vermoedt de jury dat het ook een kwetsbare ruimte is. Het water maakt, doordat het woongebouw het omsluit en door de fraaie door- en uitzichten sterk deel uit van de beleving van de plek. Tot in de detaillering laten BIG en Barcode Architects met dit project vakmanschap zien. Sluishuis voegt verder een grote dichtheid en diversiteit in woningen toe aan het gebied. In typologie voegt het woonblok daadwerkelijk iets toe aan het repertoire van de Nederlandse woningbouw. Op meerdere vlakken vindt de jury Sluishuis een voorbeeld stellen en verschillende argumenten afwegend constateert ze dat dit project Woongebouw van het Jaar 2022 is.’